

[Stats- og udenrigsministeren.]

kommer, at en række betydningsfulde tilkendegivelser i den sidste måneds tid fra østligt såvel som fra vestligt hold — jeg tænker her først og fremmest på de seneste breve fra ministerpræsident Bulganin og på præsident Eisenhowers budskab til den amerikanske kongres — vil give et betydeligt bedre grundlag for en debat, end vi ville have haft i december.

Den udenrigspolitiske situation, hvori vi befinder os i dag, er først og fremmest præget af den dystre baggrund, som den våbentekniske udvikling giver. Det spørgsmål trænger sig på, om de videnskabelige og tekniske fremskridt skal betyde indledningen til en ny epoke med fred og velstand for menneskeheden, eller om vi er på vej mod en verdensomfattende ødelæggelse af menneskeliv og kultur. Den militærtekniske udvikling har indtil dato udstyret verden med bl. a. atombomber, brintbomber og mellemdistance- og langtrækkende raketter, og der er ingen grund til at tro, at udviklingen på dette område hermed vil være bragt til ophør. Våben fører til modvåben, og disse igen til nye våben, som vil bringe os stadig nærmere mod den situation, hvor menneskehedens fortsatte eksistens kan komme til at bero på, om kontrollen af de verdensødelæggende kræfter fungerer eller svigter.

Forholdet mellem de to store magtgrupper i verden er nu blevet det altdominerende spørgsmål i udenrigspolitikken. Det håb, som vi i 1956 nærrede om en afspænding mellem øst og vest, svandt ved den sovjetiske aktion i Ungarn, og heller ikke den væbnede Suezaktion bidrog til afspænding. 1957 blev ikke — det må vi desværre erkende — året, som kom til at bringe nogen virkelig forbedring i situationen. På ét punkt fik 1957 dog stor betydning: det blev uomgængelig klart for alle, at en virkelig og varig afspænding er en nødvendighed. Dette betyder, at alle, som har ansvar for og indflydelse på udviklingen, må gøre deres yderste for at bygge en bro over den kløft, der skiller øst og vest.

Vi i Danmark har vel ikke nogen afgørende indflydelse på denne udvikling, men i det omfang, det står i vor magt, bør vi bidrage til afspænding og forståelse i verden. I det internationale samarbejde, i FN, NATO eller andre steder, må vi

bestandig have dette mål for øje. Under FN's seneste generalforsamling og ved NATO's rådsmøde i december var det dette synspunkt, som var det grundlæggende for os. Alle ved, at det ikke var en speciel dansk betragtning. Det var glædeligt at konstatere den principielle overensstemmelse, der herskede herom inden for både FN og NATO.

Hvor stærkt vi end ønsker og arbejder for fred i verden, tør vi imidlertid ikke bygge vor politik alene på forhåbninger om, at det ad forhandlingens vej vil lykkes at nå frem til en virkelig afspænding. Derfor må vesten, indtil denne afspænding opnås, opretholde sit fælles forsvarsberedskab.

I forholdet mellem øst og vest er NATO's formål og opgaver et stadig tilbagevendende spørgsmål. Ved talrige lejligheder har vi fremhævet NATO's rent defensive formål, og det skulle vel næppe være nødvendigt for mig i dag på ny at bekræfte dette. Ikke desto mindre, så længe den kommunistiske propaganda uopfindsomt insisterer på at stemple Atlantpagten som en alliance med aggressive formål, må det være på sin plads at spørge, om nogen virkelig for alvor tror, at et lille land som Danmark skulle nære ønske om at deltage i en politik, der har angrebsformål for øje, eller at vi skulle ønske at stille vort territorium til rådighed for angrebsforberedelser. Eller tror man virkelig, at vi vil deltage i et samarbejde eller sætte os i en situation, hvor andre kunne tvinge os til at deltage i noget sådant? Den omstændighed, at et land på det forsvarsmæssige område samarbejder med andre frie lande, der på samme måde søger at betrygge deres fred og frihed, kan dog ikke med nogen som helst berettigelse udlægges derhen, at det nærer angrebshensigter.

Jeg vil gerne nævne endnu et spørgsmål af mere almen karakter: forholdet mellem „den gamle verden“ og de mange „nye“ oversøiske lande. Vi har med glæde fulgt den udvikling, som i årene efter den anden verdenskrig er resulteret i, at det ene land efter det andet har opnået selvstændighed, og vi føler den største interesse og sympati for disse nationers bestræbelser for at opnå bedre levevilkår.

Vi deltager, som alle i det høje ting vil vide, i De Forenede Nationers tekniske bistand til disse lande, og vi vil også på